

Remigrācija uzņem pareizo virzienu

No 2018. gada pavasara, kad sākās remigrācijas pilotprojekts ar mērķi veicināt Latvijas iedzīvotāju atgriešanos mājās, līdz 2019. gada decembrim no dzīves ārvalstīs Kurzemē atgriezušies 369 cilvēki. Remigrācijas koordinatore Kurzemē Agnese Berģe ir gandarīta, ka katram interesentam, kurš izrāda vēlmi atgriezties, ir iespēja izstrādāt personalizētu piedāvājumu atkarībā no konkrētās situācijas.

Darbs, izglītība un dzīvesvieta

Lai īstenotu daudzveidīgus atbalsta pasākumus, Liepājā tiek īstenots projekts "Remigrācijas sekmēšanas pakalpojumi pašvaldībās". Projekta laikā šomēnes norisinājās konference "Nākamā pietura – Liepāja. Darba un biznesa iespējas remigrantiem", kurā ar zināšanām, pieredzi un informatīvu atbalstu dalījās ar dzīvošanu ārvalstīs, atgriešanos uz dzīvi Latvijā un remigrantiem saistīti jomu profesionāļi.

"Vēsturiski remigrācija – kā veicināt tautiešu atgriešanos mājās – bija pilotprojekts, lai saprastu, kā šī sistēma strādās. Remigrācijas jautājums un tēma Latvijā ir kas jauns, mēs mācāmies, attīstāmies un pilnveidojamies šajā jomā, skatoties, ar cik dažādiem jautājumiem ikdienā saskaramies, lai palīdzētu gan potenciālajiem, gan jau esošajiem remigrantiem," norāda Kurzemes remigrācijas koordinatore Agnese Berģe.

Viņasprāt, remigrācijas projekts ir nostabilizējies un piepildījies sākotnējās cerības. "Ik dienas ar mums, koordinatori, sazinās ļoti daudz cilvēku. Katram vēlmes un intereses ir visdažādākās, bet visaktuālākie ir darba un izglītības jautājumi, pēc tam – dzīvesvieta. Pārsvārā atgriežas ģimenes, taču potenciālo un esošo remigrantu pārstāvētais loks ir plašs. Ir arī cilvēki, kuri savulaik aizbraukuši uz ārzemēm, lai pastrādātu vai pamācītos, un tagad vēlas atgriezties dzimtenē. Ir cilvēki, kuri ārzemēs nodzīvojuši pie 20 gadiem, un tik daudz kas šajā laikā mainījies, ar ko viņiem tagad jāsaprot. Bet viņiem ir vīzija, ko te vēlas darīt. Situācijas un stāsti ir dažādi. Mēs esam nemitīgā attīstībā, tāpat pašvaldības un iestādes, kas ir iesaistītas šo jautājumu risināšanā."

Piedāvā personalizētus risinājumus

Nepilnu divu gadu laikā ar Kurzemes reģiona koordinatori remigrācijas jautājumus sazinājušies vairāk nekā 800 cilvēku. "Tas ir gana daudz, lai teiktu, ka remigrācijas projekts ir ar nākotni un perspektīvu. Tas ir jāturpina – ja neko nedarīs, nekā nenotiks."

A. Berģe praksē pārliecinājusies, ka bieži atbraucēji teic – būtu zinājuši, kur meklēt informatīvo atbalstu, vairāki procesi būtu noritējuši daudz ātrāk un vieglāk. Tādējādi koordinators salīdzina ar pozitīvo

GUNA ŠNEIDERE pēc desmit Dānijā pavadītiem gadiem atgriezies pie ģimenes Liepājā.

LĪGA KRĒSLIŅA zina teikt, ka ne tikai atgriežas remigranti, bet Latviju par mītnes zemi izvēlas arī cittautieši.

pārmaiņu un tendenču vēstnešiem. "Katrā situācijai un katrā ģimenei stāsts un vajadzības ir citādas, lai atgrieztos Latvijā, tādēļ tām ir jāveido konkrēti viņu gadījumam personalizēti piedāvājumi. Var būt atsevišķi jautājumi kopīgi, piemēram, par nodokļiem vai māmiņu algām, bet pārsvārā situācijas ir individuālas." Tas nozīmē, ka šo nepilnu divu gadu laikā izveidoti vairāki desmiti un simti personalizētu piedāvājumu. "Vienam vajadzīgs ir kaut kas konkrēts vienā jomā, kas interesē un uztrauc, citiem prioritātes ir pavisam citas."

Kurzemē remigrantu, kuri izmantojuši koordinators palīdzību, gan to, kuri atgriezušies bez viņas palīdzības, skaits ir 369. Potenciāli vēl vēlas atgriezties jeb interesi izrādījuši vairāk nekā 100 ārvalstīs dzīvojošo Latvijas iedzīvotāju. "Varbūt skaitliskā izteiksmē liekas maz, bet domāju, ka tas ir daudz," piebilst A. Berģe. Pēc "Kursas Laika" vērtējuma – salīdzinot tas ir neliels apdzīvots lauku ciemats, stabils mazpilsētas vai novada centra vidusskolas vai Liepājas sākumskolas atsevišķu klašu grupas skolēnu skaits. Piemēram, Nicas vidusskolā šogad mācās 282 bērni, Aizputes vidusskolā – vairāk

nekā 430 audzēkņi, bet Liepājas centra sākumskolā 4.–6. klašu grupā – 311 bērni.

"Tie ir pozitīvi rādītāji, un pietiekami jāturpina strādāt," uzskatu pauž koordinatore. Viņa jūtas gandarīta, kad var palīdzēt tiem, kuri jau ir atgriezušies. "Mēs sniedzam informatīvu atbalstu, zinām, kā katrā situācijā cilvēkiem palīdzēt – ar kādu iestādi savest kopā, kā iekustināt procesus. Un beigās – viss atrisinās."

Nepaliek, jo grūti iekļauties

Ir arī sāpīgas pieredzes, īpaši ar bērnu integrāciju skolās, atzīst A. Berģe. "Ne visi bērni var iekļauties, ne visas skolas ir gatavas uzņemt bērnus, kuri atgriezušies no ārzemēm. Jo sākumā šiem audzēkņiem iet grūtāk – viņi domā lēnāk, jo galvā tulko uz savu mītnes zemes valodu. Lielākā daļa bērnu ir piedzimuši tur un pārvalda mītnes zemes valodu." Koordinatore apstiprina, ka šādā situācijā bērns, kurš ir latvietis, bet piedzimis ārpus Latvijas, ar ģimeni atgriežoties vecāku dzimtenē, Latvijā ir imigrants un nereti tieši grūtās integrēšanās dēļ dažām ģimenēm tomēr nācies pieņemt lēmumu atgriezties ārvalstīs.

KURZEMES remigrācijas koordinatore Agnese Berģe uzskata, ka nepilnu divu gadu laikā atgriezušos cilvēku skaits ir pietiekami liels, lai iesāktu turpinātu.

Nepieķeras mantai

Liepājniece Guna Šneidere desmit gadus pavadīja Dānijā. "Pēc vidusskolas beigšanas aizbraucu uz Dāniju mācīties, ieguvu izglītību un paliku tur strādāt un dzīvot. Strādāju divos darbos." Viņa atklāj, ka atgriezties ģimenes dēļ. "Tā mani atvilka atpakaļ. Tās ir saites, kā arī vēlme palīdzēt savai ģimenei bija galvenā motivācija."

Kad atgriezies ar draugu Liepājā, viņš atradis darbu. "Nodomāju: būs darbs – būs; nebūs – nebūs. Man bija iekrājumi, lai kādu laiku varētu dzīvot bez darba. Nolēmu, ka atradīšu tādu darbu, kas patiks. Un tad man piedāvāja strādāt restorānā-kafejnīcā. Tur satikos ar daudziem cilvēkiem, kuri jautāja: jūs taču neesat latvietē? Teicu, ka esmu, bet dzīvojusi ārzemēs," pieredzē dalās remigrante. Tad atradusi darbu Liepājas Biznesa inkubatorā.

Guna atzīst, ka atgriežoties sapratusi – daudzas lietas būs citādas, nekā bija pieradusi. "Mani ienākumi samazinājās trīs reizes. Dāņu un latviešu kultūra ir diezgan atšķirīga. Pagāja kāds pusgads, līdz pieradu. Vieglāku atgriešanos man padarīja mana aktivitāte un paziņu loks. Neslēpšu, ka bija vairāki tādi brīži, kad domāju – jāatgriežas. Tur bija vieglāk finansālajā ziņā, taču esmu cilvēks, kas nepieķeras materiālajam lietām un vērtībām, bet cilvēcīgais faktors man ir svarīgs."

Liepājniece atzīst, ka ļoti pietrūkst darbošanās latviešu-dāņu biedrībā, Dānijas draugu un paziņu loka, ar kuru uztur ciešus kontaktus. Bijusi arī tuva sadarbība ar vēstniecību Dānijā, kur rīkojusi pasākumus.

Mītnes zeme cittautiešiem

Izrādās, Latvijā ne tikai atgriežas tautieši, kuri kādu laiku pavadījuši ārvalstīs, bet arī cittautieši par savu mītnes zemi kādu iemeslu dēļ izvē-

UZZIŅAI

Kurzeme

Atgriezušies: 369 cilvēki
Potenciāla vēlme atgriezties: 120 cilvēkiem
Ar remigrācijas koordinators sazinājušies: 879 cilvēki
Sagatavoti personalizēti piedāvājumi: 758 cilvēkiem

Liepāja

Atgriezušies: 133 cilvēki
Potenciāla vēlme atgriezties: 40 cilvēkiem
Ar remigrācijas koordinators sazinājušies: 253 cilvēki
Sagatavoti personalizēti piedāvājumi: 225 cilvēkiem

Liepājas rajons

Atgriezušies: 34 cilvēki
Potenciāla vēlme atgriezties: 6 cilvēkiem
Ar remigrācijas koordinators sazinājušies: 62 cilvēki
Sagatavoti personalizēti piedāvājumi: 59 cilvēkiem

AVOTS – AGNESE BERĢE,
KURZEMES REMIGRĀCIJAS
KOORDINATORE

las Latviju, atklāj Informācijas centra iebraucējiem vadītāja Kurzemē Līga Krēslīņa. Kurzemes novada centrs ir Liepājā, kur darbojas vairākas aktīvās Liepājas biedrības. "Atgriežas remigranti, taču bieži ir situācijas, kad viņi ir apprecējušies ar cittautiešiem, bet tagad ģimene vēlas dzīvot Latvijā. Mēs sniedzam atbalstu ārvalstniekiem, meklējot risinājumus nodarbinātībā, biznesa uzsākšanā. Ir pieejami 14 valodu tulki, kā arī piedāvājam apgūt latviešu valodu. Sniedzam atbalstu, informējot par speciālistiem, kas viņiem varētu palīdzēt nokārtot svarīgas lietas, lai dzīvošanas sākums te būtu veiksmīgāks," skaidro L. Krēslīņa, kura ar atbraucēju jautājumu risināšanu strādā septiņos gadus. Visbiežāk esot nepieciešama tieši valodas apguve un tulku palīdzība. "Atgriežas un brauc, atbalstu meklē arvien vairāk cilvēku – saprot, ka neiztik bez palīdzības no malas."

L. Krēslīņai vislielākais gandarījums esot par cilvēkiem, kuri ātri vien saprot, ka bez valsts valodas neiztik. "Mums ir pieredze ar Baltkrievijas sievieti, kura te dzīvo pusotru gadu, te ir ieprecējusies, bet nonākusi pie atklāsmes – man ir kauns, ka nezinu latviešu valodu. Par tādiem cilvēkiem ir lepnams! Bieži ir sastopami cilvēki, kuri uzskata – kāpēc man mācīties valodu, ja visur, kur iesu, atbildēs krieviski?"

Viņa novērojusi, ka bieži vien tie cilvēki, kuri atbraukuši uz dzīvi Latvijā vai atgriezušies no ilgstošas dzīves ārvalstīs, iemācās un prot daudz labāku un pareizāku latviešu valodu. Lai atgūtu iemaņas valodā, atjaunotu zināšanas, populāri esot iesaistīties dažādās nometnēs, kur dzird valodu sadzīvē. **KL**

LIENE ANDERSONE-KOLOSOVA